

CURATOR

*Koulukuraattoriyhdistyksen
jäsenlehti 2023*

Sosiaalialan korkeakoulutettujen ammattijärjestö - Fackorganisationen för högutbildade inom socialbranschen Talentia ry:n jäsenyhdistys

Koulukuraattoriyhdistyksen jäsenlehti – CURATOR 2023

SISÄLLYSLUETTELO

3	Puheenjohtajan terveiset
5	Koulukuraattorit ry:n opintomatka Aurinkorannikolle
8	Kysely hyvinvointialueille siirtymisestä
10	Koulukuraattorit ry:n 50-vuotishistoriaa
20	Toimintasuunnitelma 2024
22	Hallitus 2024
23	Talentian ansiomerkit

Koulukuraattorit – Skolkuratorer ry

Kotisivut www.talentia.fi/koulukuraattorit

Sähköposti koulukuraattorit(at)talentia.fi

Puheenjohtaja Jaana Kähkönen

Tiedotusvastaava Tiia Maikkula-Moilanen

Kannen kuva Jaana Kähkönen, teos Anna-Liisa Koskela

Puheenjohtajan tervehdys

20.12.2023

Kulunut vuosi on ollut kuraattoreille ja yhdistykselle historiallinen: Ensimmäinen vuosi hyvinvointialueiden alaisuudessa on pian takana. Muutosten vuosi on vaatinut monilla hyvinvointialueilla kuraattoreilta resilienssiä ja venymistä moneen suuntaan. Vuosi 2023 on ollut yhdistyksellekin työntäyteinen. Jäseniltä tulleiden yhteydenottojen perusteella yksi eniten keskustelua herättäneistä aiheista ovat olleet tiedonkulkuun liittyvät haasteet ja vaikeudet. Huolta herättää myös se, että osassa hyvinvointialueita kuraattorien ammatillinen asema on heikentynyt: Kuraattoripalveluita johdetaan terveydenhuoltopainotteisesti. Saimme helmikuussa järjestymään yhteisen tapaamisen Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen opiskeluhollosta ja kuraattoripalveluiden kehittämisestä vastaavien kanssa ja tapaamisessa toimme vahvasti esiin kansallisen ohjauksen ja neuvonnan tarvetta.

Kevään lopussa hallitusneuvottelujen yhteydessä yhdistykseltä pyydettiin antamaan kirjallinen näkemys siitä, kuuluuko yhdistyksen näkökannan mukaan kuraattorin tehtävä luontevammin hyvinvointialueen vai kunnan puolelle. Lisäksi pyydettiin näkökantaa siitä, kumpi ratkaisu tukee kuraattorien tehtävässä onnistumisessa paremmin ja mitä näkökohtia asiassa tulisi ottaa huomioon. Kirjallisessa näkemyksessä muistutimme, että Koulukuraattorit ry – Skolkuratorer rf on sotevalmisteluiden yhteydessä 25.2.2021 Eduskunnan sosiaali- ja terveystieteiden valiokunnalle antamassaan lausunnossa vastustanut opiskeluhollosta kuraattorien ja psykologien siirtoa hyvinvointialueelle. Yhdistyksen näkemyksiä olisi pitänyt kuulla tuolloin eikä vasta nyt kun muutama kuukausi hyvinvointialueiden alaisuudessa on takana. Olimme sitä mieltä, että riittävällä kansallisella ohjauksella kuraattoripalvelut olisi pystytty tuottamaan kunnan puolella, mutta nyt kun siirto hyvinvointialueille on tehty, ei siirto takaisin kuntiin ole varteenotettava vaihtoehto. Korostimme, että opiskeluhollosta palvelut tulee säilyttää eheänä kokonaisuutena, johon kuuluvat kuraattorit, psykologit ja terveydenhoitajat.

Hallitusneuvottelujen yhteydessä annetussa kirjallisessa näkemyksessä esitimme myös, että kuraattoripalveluita tulee kehittää jatkossa sosiaalityön tieto- ja tutkimusperustasta käsin. Kaikille opiskelijoille tulee turvata yhdenvertaiset oikeudet laillistetun sosiaalihuollon ammattihenkilön palveluihin. Alueilla tulee huomioida, että sosiaalihuollon ammattihenkilölaissa (817/2015) 9§ säädetään, että sosiaalityön ammatillinen johtaminen kuuluu sosiaalityöntekijälle. Oleellinen asia edelleen on se, miten palveluille turvataan riittävä kansallinen ohjaus ja tuki. Korostimme myös, että kuraattorin ja vastaavan kuraattorin nimikkeitä tulee avata ja selkeyttää. Tarvitaan kansallista ohjausta myös siihen, kuinka suuri osuus vastaavia kuraattoreita tulisi olla. Nyt vallitsevat epäselvyydet voivat johtaa siihen, että kuraattorien lakisäätöinen oppilas- ja opiskelijahuoltolaissa säädetty yhteisöllinen ja yksilökohtainen opiskeluhollosta työ jää osin toteutumatta.

Kulunut vuosi on ollut yhdistykselle myös ilon juhlaa: Koulukuraattorit ry- Skolkuratorer rf täyttää tänä vuonna 50 vuotta. Sen kunniaksi järjestimme Juhlaseminaarin Vantaalla syyskuussa, johon olivat

tervetulleita kutsuviaat ja ilmoittautuneet. Osallistujia oli mukana paikan päällä 79 ja seminaaria etänä seurasi 75 henkilöä. Seminaarin aluksi saimme kuulla tervehdysten Opetus- ja kulttuuriministeriöstä, kun valtiosihteeri Mikaela Nylander puhui muun muassa hyvinvointia tukevasta oppilaitoskulttuurista. Talentian puheenjohtaja Jenni Karsio korosti puheessaan, että kuraattorien tulee olla laillistettuja sosiaalihuollon ammattihenkilöitä. Saimme kuulla innostavan esimerkin siitä, kuinka kuraattoripalvelut on järjestetty ja organisoitu hyvinvointialueen alaisuudessa, kun hallituksen jäsen, johtava kuraattori ja erikoissosiaalityöntekijä Eija Tommo esitteli Päijät-Hämeen hyvinvointialueen opiskeluhuoltopalveluiden organisointia ja kehittämistä. Samansuuntaisia kokemuksia kaivataan eri puolilla Suomea.

Päivän aikana kuulumme useita mielenkiintoisia esityksiä. Taina Huurre ja Marke Hietanen-Peltola Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselta kertoivat kuraattoripalveluiden ajankohtaisesta ohjauksesta ja kehittämisestä.

Saimme kuulla Mielenterveystalon kuraattoriyöhön soveltuvista omahoito-ohjelmista, joita meille esitteli Mervi Mörsky. Väitöskirjatutkija Noora Mäkinen piti puheenvuoron kuraattoriyön dokumentoinnista. Kouluttajapsykoterapeutti, tietokirjailija Maaret Kallion luento "Toivoasi et saa menettää" toi valoa ja uskoa tekemiseen kunniavieraille ja muutosten keskellä työskenteleville kuraattoreille. Kuraattorien näkemyksiä kuulumme, kun yhdistyksen hallitukseen kuuluvat, vastaavat kuraattorit Heli Kangaspunta, Heli Lehtonen ja vastuuyksikköpäällikkö Kaisa Pintamo-Kenttälä esittelivät yhdistyksen toteuttaman kuraattoreille suunnatun kyselyn tuloksia. Kyselystä lisää myöhemmin tässä lehdessä.

Seminaaripäivä huipentui siihen, kun yhdistyksen aiempi pitkäaikainen puheenjohtaja Hanna Gråsten-Salonen (YTL, FM) kertoi yhdistyksen 50-vuotishistoriasta. Hänet nimitettiin seminaarissa Koulukuraattorit ry – Skokuratorer rf:n kunniapuheenjohtajaksi. Nuoren lukiolaisen musiikkiesitys päivän päätteeksi sai tunteet nousemaan pintaan. Lämmin kiitos kaikille seminaariin osallistuneille! Missä seuraavat valtakunnalliset kuraattoripäivät voitaisiin järjestää? Voisiko se olla juuri sinun kotikaupungissasi? Mikäli näin voisi olla, laita viestiä yhdistyksen sähköpostiin tai ole yhteydessä hallituksen jäseniin.

Tuleva vuosi 2024 tulee olemaan merkittävä vuosi kuraattoreille, jälleen kerran. Yhdistyksessä seuraamme ja pyrimme olemaan kuraattorien tukena palkkaharmonisaation sekä tehtävänkuvien ja -rakenteiden kehittämisessä hyvinvointialueilla. Myös kuraattorien hyvinvointiin ja työssäjaksamiseen liittyviin asioihin pyrimme vaikuttamaan.

Kiitän lämpimästi kaikkia hallituksen jäseniä hyvästä yhteistyöstä sekä yhdistyksemme jäseniä kysymyksistä ja yhteydenotoista kuluvana vuonna! Toivotan kaikille rauhallista joulua ja onnellista uutta vuotta 2024!

Yhdistyksen historiasta ja nykytilanteesta voi lukea myös joulukuun Talentia-lehdestä numerosta 8/2023.

Yhteistyöterveisin, Jaana

Koulukuraattorit ry:n opintomatka Aurinkorannikolle

Koulukuraattorit ry:n hallitus toteutti pitkään suunnitellun opintomatkan Espanjan Aurinkorannikolle Fuengirolaan 21.-24.4.2023. Tavoitteena oli saada kansainvälistä näkökulmaa kuraattorityöhön, tutustua Aurinkorannikolla suomalaisille tarjottaviin sosiaalipalveluihin sekä suunnitella yhdistyksen juhluvuoden tapahtumia. Vierailumme kohokohta oli tutustuminen Aurinkorannikon suomalaiseen kouluun. Matkaan sisältyneessä kokouksessa suunnittelimme Koulukuraattorit ry:n 50-vuotisjuhlaseminaaria sekä hallituksen kehittämispäivää. Virkistysosuutena pääsimme tutustumaan omakustanteisesti Mijaksen espanjalaiseen kylään. Osa suunnitellusta ohjelmasta valitettavasti peruuntui itsestämme riippumattomista syistä.

Aurinkorannikon suomalainen koulu sijaitsee Fuengirolan Los Pacosissa. Koulussa annetaan opetusta suomalaisen opetussuunnitelman mukaisesti vuosiluokilla 1.-9. ja lukio-opetuksessa. Koulun yhteydessä annetaan myös esiopetusta. Oppilaita ja opiskelijoita oli lukuvuonna 2022-2023 yhteensä noin 350. Koulu on Suomen perusopetus- ja lukiolain alainen yksityiskoulu. Koululla on viisi eri toimipistettä lyhyen matkan sisällä toisistaan. Kävimme lukiokoulutuksen ja perusopetuksen tiloissa. Luokkatilat ovat hyvin perinteiset pulpetteineen ja suomalaisuudesta muistuttavat esimerkiksi ikkunoihin ripustetut Marimekon Unikko-verhot.

Koulussa työskentelee kuraattorina sosionomi (AMK) Risto Tervonen, joka on aloittanut työssään keväällä 2023. Tervosella on aiemmin kokemusta Aurinkorannikon koulusta koulunkäynninohjaajan näkökulmasta, joten kouluyhteisö on hänelle hyvin tuttu. Kyselimme ja keskustelimme laajasti koulun opiskeluhuollosta, jota koordinoi apulaisrehtori. Kuraattorityössä näkyvät haasteet ovat oppilailla ja opiskelijoilla hyvin samanlaisia kuin Suomessakin. Pienemmillä oppilailla korostuvat kaveri- ja tunnetaitoiheet, isommilla opiskelijoilla jaksamisen ja mielenterveyden haasteet. Tuen tarvetta on myös neuropsykiatrisiin oireisiin liittyen.

Ohjautuminen jatkohoitoon Espanjassa on monimutkaisempaa kuin Suomessa. Opiskeluhuollon psykologi ei esimerkiksi tee ADHD-tutkimuksia, vaan ne teetetään tyyppillisesti omakustanteisesti yksityisellä tai julkisen terveydenhuollon kautta Suomessa. Mielenterveyden haasteissa lasta tai nuorta pyritään tukemaan kuraattorin ja psykologin toimesta mahdollisimman pitkälle. Jos tämä tuki ei riitä, niin lasta tai nuorta ja perhettä ohjataan hakeutumaan Suomeen palveluiden piiriin. Tarvittaessa koulun oppilaasta tehdään Suomeen kotikuntaan lastensuojeluilmoitus. Suomalaisten hyvinvointialueiden lastensuojelun palvelut tai toimenpiteet ulottuvat kuitenkin vain harvoin Espanjaan ja siellä asuvien perheiden arkeen saakka. Yhteistyö Espanjan lastensuojeluviranomaisten kanssa on Tervosen kokemuksen mukaan vähäistä palvelujärjestelmän erojen vuoksi. Kuraattorityön rinnalla tarjottava sosiaalinen tuki on pitkälti järjestöjen ja paikallisyhteisön varassa, joten työ sisältää paljon itsenäistä ammattieettistä pohdintaa ja ratkaisujen hakemista.

Vastaavan kuraattorin palvelut järjestetään yhteistyössä suomalaisten yksityiskoulujen verkostojen kanssa. Kuraattori voi tukeutua vastaavan kuraattorin konsultaatioon esimerkiksi lainsäädäntöön liittyvissä kysymyksissä tai kaivatessaan vahvistusta sosiaalialan ammatillisuuteen ”tilanteissa, joissa

sosiaalipuolen näkemys saattaa jäädä opettajien maailmassa jalkoihin”. Vastaava kuraattori toimii apuna ulkosuomalaisen koulun kuraattorityön kehittämisessä. Tervonen osallistuu yksityiskoulujen verkostojen kuraattorien tiimiin etänä ja saa tiimin kautta ajankohtaista tietoa kuraattorityöstä. Vastaava kuraattori on käytettävissä myös tilanteisiin, joissa oppilaan tai vanhemman ja kuraattorin välille syntyy ristiriitoja.

Keskustelimme myös yhteisöllisestä työstä. Tervonen toi esille, että yhteisöllinen opiskeluhoito läpileikkaa kaikkea sitä työtä, mitä kaikki työntekijät Aurinkorannikon suomalaisessa koulussa tekevät. Oppilaiden ja opiskelijoiden vaihtuvuus on vuositasolla 20–30 prosenttia ja tämän vuoksi ryhmäyttämisen tarve korostuu erityisesti. Opettajat ovat sisäistäneet ryhmäyttämisen tarpeen ja

hyödyn ja toteuttavat sitä säännöllisesti osana koulun arkea. Tämä toimintamalli voisi olla sovellettavissa myös toisen asteen ammatillisessa koulutuksessa Suomessa, missä jatkuvan haun myötä aloittaa uusia ryhmiä pitkin lukuvuotta. Osana yhteisöllistä opiskeluhoitoa Tervonen osallistuu yhteisölliseen opiskeluhoitoryhmään sekä tarpeen mukaan oppitunneille kuraattorin roolissa. Kuten meillä Suomessakin, niin myös Aurinkorannikolla yksilötyö korostuu vahvasti kuraattorin työssä, jolloin ennaltaehkäisevälle yhteisölliselle työskentelylle ei jää aina aikaa.

Aurinkorannikon suomalaisille perheille ja aikuisille on tarjolla sosiaalialan ammattilaisen tukea myös Merimieskirkon kautta. Merimieskirkon Niina Tölli kertoo, että ”yhteistyötä tehdään molempiin suuntiin joustavasti esimerkiksi vapaa-ajantoimintaan ja harrastuksiin liittyen. Esimerkiksi jos koulun oppilas pähkäilee uuden harrastuksen aloittamista tai vanhan jatkamista saattaa koulukuraattori kysyä minulta vinkkiä tai kehottaa perhettä ottamaan minuun yhteyttä. Teen työssäni esimerkiksi paljon harrasteneuvontaa lapsille ja nuorille.”

Merimieskirkon sosiaalikuraattori tekee paljon jalkautuvaa työtä eli liikkuu nuorten parissa esimerkiksi Turistikirkon perjantain nuorten illoissa, Saapas-kahvilassa sekä erilaisissa harrasteryhmissä. Koulukuraattori Tervosen tavoin Tölli on työskennellyt aikaisemmin Aurinkorannikon suomalaisella koululla koulunkäynninohjaajana ja koulutyön tukihenkilön tehtävissä, joten hän tuntee suuren joukon koulun oppilaita entuudestaan. ”Mikäli vastaan tulee Aurinkorannikon suomalaisen koulun oppilas, joka herättää minussa huolta, olen yhteydessä koulukuraattoriin. Mikäli oppilas hyötyy esimerkiksi psykologin palveluista, voi koulukuraattori ohjata hänet koulupsykologille. Tietysti jos huoleni on todella kova, nuori esimerkiksi kertoo vanhempien holtittomasta päihteidenkäytöstä, teen lastensuojeluilmoituksen paikallisille sosiaaliviranomaisille”, Tölli kuvaa käytännön esimerkkejä yhteistyöstä.

Koulukuraattorin ja sosiaalikuraattorin yhteistyö mahdollistaa lasten, nuorten ja heidän perheidensä tukemisen mahdollisimman monipuolisesti ja kokonaisvaltaisesti. Ulkomaille muuttaminen ja ulkomailla asuminen on monelle lapselle tai nuorelle iso muutos ja joskus sopeutuminen voi vaatia perheen ulkopuolista tukea. Espanjan viranomaisverkosto tulee mukaan, kun perheessä ilmenee elämänhallinnan ongelmia esimerkiksi sairastumisen, työttömyyden, avioeron tai pahimmassa tapauksessa kuolemantapauksen muodossa. Tölli korostaa työssään kaikille, että ei ole viranomainen, mutta tekee paljon yhteistyötä paikallisten sosiaaliviranomaisten kanssa. ”Mikäli suomalainen perhe päätyy täällä tekemisiin paikallisten sosiaaliviranomaisten kanssa, voimme toimia perheen tukena ja rinnalla kulkijana paikallisessa sosiaalitoimessa”, Tölli tarkentaa.

Opintomatka oli kokonaisuutena antoisa ja herätti paljon ajatuksia niin kuraattorin ja vastaavan kuraattorin työhön kuin parhaillaan uudelta pohjalta hyvinvointialueilla rakentuvaan suomalaiseen hyvinvointivaltioon liittyen. Tärkeää oli myös ehtiä keskustella hallituksen jäsenten kesken kiireettömästi kuraattorin työn arjesta, mikä mahdollisti uudenlaisia ajatuksia toteuttaa

yhdistyksemme tehtävää kuraattorien edunvalvojana sekä koulutuksen ja verkostoitumisen tukijana.
Adios!

Koulukuraattorit ry:n hallituksen jäsenet Heli Lehtonen, Kaisa Pintamo-Kenttälä ja Maria Lahti

Kysely hyvinvointialueille siirtymisestä

Koulukuraattorit ry toteutti kyselyn 11.6.–15.9.2023 välisenä aikana hyvinvointialueille siirtymisestä. Kyselyä jaettiin Koulukuraattorit ry:n jäsenkirjeen yhteydessä ja yhdistyksen sosiaalisen median tileillä. Kyselyyn vastasi yhteensä 66 henkilöä. Vastaajia oli kattavasti eri hyvinvointialueilta. Suurin määrä vastauksia tuli Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueelta Pohteelta.

Kyselyssä kartoitettiin vastaajien hyvinvointialue, mitä hyviä ja huonoja puolia hyvinvointialueelle siirtymisessä on ollut, esihenkilön ammattinimike ja koulutustausta, vastaavan kuraattorin palveluiden järjestäminen hyvinvointialueella ja Wilman toimivuus hyvinvointialueelle siirtymisen jälkeen. Lisäksi jäsenistöllä oli mahdollisuus vapaaseen sanaan hyvinvointialueelle siirtymiseen liittyvien kokemusten jakamiseksi.

Hyvinä puolina hyvinvointialueelle siirtymisessä mainittiin esimerkiksi kollegiaalinen tuki, uudet työkaverit, esihenkilö omasta ammattiryhmästä ja tiiviimpi yhteistyö muiden sote-ammattilaisten kanssa. Osalla uusista hyvinvointialueista on panostettu työhyvinvointiin ja henkilöstötuihin. Työ on joustavampaa esimerkiksi etätyömahdollisuuksien ansiosta. Vastaajat toivat esille siirtymän hyvänä puolena sen, että kuraattorin työtä kehitetään ja työstä pyritään tekemään suunnitelmallisempaa. Hyvinvointialueelle siirtyminen on tuonut mukanaan paljon haasteita ja asioita, jotka mietityttävät jäsenistöä. Vastaajat kokivat, että kuraattorien ammatillinen asema on heikentynyt hyvinvointialueelle siirtymisen myötä; vastauksissa korostui erityisesti huoli terveydenhuoltopainotteisuudesta. Terveydenhuoltopainotteisuus näkyi myös selvästi vastauksissa esihenkilön ammattinimikkeestä ja koulutustaustasta. Suurin osa (44 %) esihenkilöistä on ammattinimikkeeltään vastaavia kuraattoreita ja koulutuksena on sosiaalityöntekijän koulutus. Kuitenkin toiseksi suurin esihenkilöryhmä (27 %) on vastauksien perusteella ammattinimikkeeltään osastonhoitajia ja koulutustaustana on terveydenhoitajan koulutus.

Vastauksissa kuvailtiin hyvinvointialueiden organisaatioiden rakentumista vielä hyvinkin keskeneräiseksi. Tämä näkyi esimerkiksi siinä, että linjaukset ja päätökset ovat vaillinaisia, ne vaihtelevat eri tilanteissa tai niitä ei ole tehty ollenkaan. Palveluverkosto on sekava ja muodostumaton, joten yhteistyökäytännöt muiden toimijoiden kanssa ovat epäselviä. Vastauksissa tuli esille myös kuilu hyvinvointialueen ja opetuksen järjestäjän kanssa, mikä aiheuttaa kuraattoreissa ulkopuolisuuden tunnetta kouluilla työskennellessä.

Hyvinvointialueelle siirtyminen on myös vaikeuttanut työn tekemistä käytännössä, kun työvälitteet ja työskentelyolosuhteet ovat olleet puutteelliset. Ongelmia on ollut esimerkiksi koneiden, ohjelmistojen, nettiyhteyden ja Wilman toiminnassa. Myöskään viestintä ja tiedonkulku ei ole toiminut toivotulla tavalla; viestintä koetaan kankeaksi ja ei-avoimeksi. Toisaalta tiedotteita ja ohjeistuksia on tullut paljon.

Vastaajat kokivat, että siirtyminen hyvinvointialueille on heikentänyt työhyvinvointia. Ammatillinen tuki ja vertaistuki koetaan olevan vaikeammin saavutettavissa. Muiden opiskeluhoillon ammattilaisten

puuttuminen kuormittaa saatavilla olevia kuraattoripalveluita. Hyvinvointialueelle siirtyminen on tarkoittanut vastaajien mukaan myös esimerkiksi sitä, että mahdollisuus etätyön tekemiseen on viety pois ja työnohjaus on joko poistettu tai sitä on vähennetty. Kaikilla näillä edellä mainituilla asioilla on vaikutuksensa siihen, että työhyvinvoinnin kokemus on heikentynyt hyvinvointialueille siirtymisen myötä.

Vastaavan kuraattorin palveluiden järjestäminen nähtiin kyselyn vastaajien joukossa pääsääntöisesti epäselvänä ja keskeneräisenä. Vastaaville kuraattoreille ei ole selvää tehtävänkuvaa. Osa kyselyyn vastanneista toi esille, että muihin sosiaalityöntekijöihin verrattuna vastaavalla kuraattorilla on alhaisempi palkkaus. Vastaavia kuraattoreita saattaa olla määrällisesti vähän hyvinvointialueella, mikä tarkoittaa sitä, että yhdellä vastaavalla kuraattorilla on vastuullaan iso alue. Joillain hyvinvointialueilla vastaavien kuraattorien palvelut on järjestetty lain mukaisesti

Wilman ja tiedonsaantioikeuksien suhteen tilanne ei ole vastaajien keskuudessa muuttunut mitenkään radikaalisti. Vastaajista 43 eli noin 65 % totesi Wilman oikeuksien ja käytön jatkuneen samankaltaisena hyvinvointialueelle siirtymisen jälkeen. Wilma nähtiin tärkeäksi tietolähteeksi; erityisesti tärkeitä tietoja ovat vastaajien mielestä yhteystiedot, työjärjestys, poissaolotiedot, pedagogiset asiakirjat ja henkilötunnukset Aura-järjestelmän käyttäjille. Tiedonsaannin rajoittaminen on johtanut esimerkiksi siihen, että kuraattorilla ei ole pääsyä opiskeluhuoltokertomukseen tai kuraattorilla kuluu enemmän aikaa oppilaan/opiskelijan perustietojen keräämiseen.

Kyselyn vastausten perusteella voitaneen siis todeta, että paljon on vielä työtä tehtävänä hyvinvointialueilla, jotta kuraattoripalvelut ja muut sote-palvelut saadaan toimiviksi. Toisaalta muutos on mahdollisuus; mahdollisuus kuraattorityön kehittämiseen, tehtävänkuvien kirkastamiseen ja kuraattorityön tärkeyden ja vaikuttavuuden esille nostamiseen.

Heli Lehtonen

Koulukuraattorit ry - Skolkuratorer rf

Koulukuraattorit ry:n 50- vuotishistoriaa

Koulukuraattoritoiminnan lähtökohtia

Koulukuraattoritoiminnan lähtökohtana maassamme voidaan pitää 1950-luvulla alkanutta apukoulun jälkihuoltotoimintaa. Vuoden 1952 apukouluasetus mahdollisti oppilaiden jälkihuollosta vastaavan kuraattorin viran perustamisen. Apukoulunopettajat hoitivat sivutoimisia virkoja oman toimensa ohella. Ensimmäinen kuraattorin virka perustettiin jo vuonna 1950 Tampereen apukouluun. Tehtävään kuului yhteydenpito koulunsa päättäneisiin nuoriin, neuvojen antaminen ja auttaminen asunto-, opiskelu-, avioliitto- ja ammattivalinta-asioissa sekä työpaikkojen välittäminen.

Koulukuraattorityön kasvualustana on toiminut myös kasvatusneuvolatoiminta. 1960-luvulla valtaosa kasvatusneuvolan asiakkaista oli koululaisia ja koululaitos oli tärkein yhteistyökumppani. Kouluorganisaation ulkopuolisten palvelujen riittämättömyys ja koululaitoksen kehittämistarpeet vaikuttivat osaltaan ensimmäisten koulukuraattorien virkojen perustamiseen Helsinkiin ja Kotkaan vuonna 1966. Koulun sosiaalityön ja kuraattoritoiminnan aloittaminen ja kehittäminen liittyvät keskeisesti maassamme 1970-luvulla toteutettuun koulu-uudistukseen, jossa kansakoulu, kansalaiskoulu ja keskikoulu yhdistyivät peruskouluksi. Rinnakkaiskoulujärjestelmästä siirryttiin yhtenäiskoulujärjestelmään, jossa kaikki lapset saavat saman, yhdeksänvuotisen kunnallisen peruskoulutuksen.

Koulukuraattoritoiminnan tarvetta, tehtäviä ja työntekijöiden kelpoisuutta pohdittiin 1960- ja 1970-luvun vaihteessa useissa peruskoulua, lukiota, erityisopetusta, esikoulua ja sosiaalihuoltoa selvittäneissä komiteoissa sekä oppilashuoltoa ja koulukuraattori- ja koulupsykologitoimintaa selvittäneissä työryhmissä. Merkittävän työn tältä osin teki Oppilashuoltokomitea, joka määritteli mietinnössään (KM 1973:151) sekä uuden peruskoulun että toisen asteen koulujen oppilashuollon linjat. Koulukuraattori- ja koulupsykologitoiminnan lähtökohtana oli koulun kasvatus- ja opetustyön tukeminen ja integroituminen koulun muuhun toimintaan siten, että oppilashuolto järjestetään pääasiallisesti koululaitoksen toimesta. Komitean mukaan ”koulukuraattori on koulussa erityisesti ennaltaehkäisevän toiminnan aktivoija ja suorittaja sekä sosiaaliturvan ja sosiaalityön asiantuntija”. Komitea painotti erityisesti koulun sosiaalityön ennaltaehkäisevää tehtävää. Oppilashuoltokomitean koulupsykologeista ja koulukuraattoreista laatimat laki- ja asetusesitykset eivät kuitenkaan toteutuneet 1.8.1975. Asetusesityksessä määriteltiin muun muassa koulukuraattorin työtehtävät ja kelpoisuusehdoksi sosiaalityöntekijän kelpoisuus.

Koulukuraattorit – Skolkuratorer ry:n perustaminen 1973

Koulukuraattoritoiminnan kehittyessä ja työntekijöiden lisääntyessä ilmeni tarve perustaa koulukuraattorien yhdistys. Kouluhallituksen Heinolaan järjestämälle täydennyskoulutuskurssille kokoontuneet kuraattorit päättivät perustaa 19.3.1973 koulukuraattorien valtakunnallisen yhdistyksen. Ensimmäiseksi puheenjohtajaksi tuli Vappu Ahomaa ja varapuheenjohtajaksi Pirkko-Liisa Peura, joka oli Oppilashuoltokomitean jäsen. Yhdistyksen järjestäytymiskokous oli 4.5.1973. Sopimuskirja yhdistysrekisteröintiä varten laadittiin 10.9.1973 ja allekirjoittajina olivat Vappu Ahomaa,

Erkki Paukkonen ja Sinikka Saarinen. Yhdistyksen rekisteröinti tapahtui 14.12.1973 ja toiminnan tarkoituksiksi tuli

- kouluissa tehtävän sosiaalityön kehittäminen
- koulukuraattorien ammattitaidon kehittäminen
- koulukuraattorien ammatillisten etujen valvominen
- jäsenten oikeudellisen aseman turvaaminen.

Yhdistyksen sääntöjen mukaan jäseneksi hyväksyttiin koululaitoksessa sosiaalityötä tekevä henkilö. 1.10.1973 jäseniä oli 36. Sosiaalityöntekijäin Liittoon eli nykyiseen Sosiaalialan korkeakoulutettujen ammattijärjestö Talentiaan yhdistys liittyi vuonna 1974. Jo heti alussa yhdistys alkoi pitää tiivistä yhteyttä silloiseen kouluhallitukseen, jonka ylitarkastaja Pirkko Poikosen kanssa neuvoteltiin koulukuraattorien työhön liittyvistä asioista ja osallistuttiin kouluhallituksen vuosittain Heinolassa järjestämien koulukuraattoripäivien suunnitteluun. Tiedotustoiminnan parantamiseksi 1975 aloitettiin jäsenkirjeiden lähettämien ja perustettiin yhdyshenkilöverkosto. Yhdistys otti alusta asti aktiivisesti kantaa koulukuraattorien palkka-asioihin. Yhdistys laati 1977 esityksen koulukuraattorien kelpoisuusehdoista ja tehtävistä. Koulukuraattorityön lakisääteistäminen oli myös usein esillä. 1970-luvun lopulla heräsi tarve Koulukuraattorit ry:n järjestämään omaan koulutukseen, joka toteutui ensimmäisen kerran Hyvinkäällä 1979. Tämän jälkeen yhdistys alkoi järjestää 1980-luvulla vuosittain koulukuraattorien kaksipäiväisiä koulutuspäiviä. Samalla jatkettiin kouluhallituksen Heinolaan järjestämien koulutuspäivien suunnitteluun ja päiville osallistumista.

Koulukuraattoritoiminnan lakisääteistämisyrittämiä 1980-luvulla

Peruskoululainsäädännön uudistuksen yhteydessä Koulukuraattorit ry näki mahdollisuuden koulukuraattorien lakisääteistämiseen koulutoimessa. Vuonna 1980 toteutettu jäsenkysely vahvisti, että jäsenistö näki paremmaksi vaihtoehdoksi koulutoimen organisaatiossa pysymisen kuin siirtymisen sosiaalitoimen puolelle. Tämän jälkeen alkoi tiukka kannanotto toiminnan lakisääteistämisen puolesta ja yritys päästä peruskoululakiin 1983. Yhdistys teki koululakiasiansa tiivistä yhteistyötä Sosiaalityöntekijäin Liiton kanssa. Koulukuraattori- ja koulupsykologitoimintaa koskeva laki- ja asetusehdotus sisällytettiin uutta koululainsäädäntöä valmistelleen komiteamietinnön liitteeksi, mutta työryhmä ei kuitenkaan katsonut voivansa liittää kyseisiä säännösehdoituksia ehdotukseensa hallituksen esitykseksi näiden uusien toimintojen aiheuttamien lisäkustannusten vuoksi. Koulukuraattorit ry teki hartiavoimin töitä päästäkseen peruskoululakiin, mutta toivottua tulosta ei tullut. Raha ratkaisi jälleen kerran. Hyvälle alulle saatua toimintaa ei noteerattu tarpeeksi lakiin oikeuttavaksi, vaikka eduskunnan sivistysvaliokunta piti tärkeänä sekä koulukuraattorien että -psykologien palvelujen kehittämistä sekä peruskoulussa että lukiossa. Sen mukaan näillä palveluilla voitiin tukea koulun kasvatustehtävää ja ehkäistä mielenterveydellisiä ongelmia. Koulukuraattoreilla ja -psykologeilla nähtiin myös olevan suuri merkitys opettajien työn tukemisessa, oppilaiden vaikeuksien selvittämisessä sekä koko kouluyhteisön ilmapiirin kehittämisessä. Koulukuraattoritoiminnasta ei myöskään säädetty uudessa lastensuojelulaissa 1983, koska toiminnan järjestämisen katsottiin kuuluvan opetusministeriön ja silloisen kouluhallituksen toimialaan.

Koulukuraattoritoiminnan lakisääteistäminen sai uutta vauhtia 1980-luvun loppupuolella. Lakisääteistämisen tarve oli todettu peruskoulu- ja lastensuojelulakien voimaantulon jälkeen. Sosiaali- ja terveysministeriö kiinnostui koulukuraattoritoiminnan lakisääteistämisestä osana lastensuojelulain uudistamista. Opetusministeriö halusi pitää virat kouluhallinnon puolella, mutta se ei kuitenkaan ajanut virkojen lakisääteistämistä. Näin alkoi kamppailu koulukuraattorien hallinnollisesta kotipaikasta. Toiminnan kehittämistä ja toteuttamista pohdittiin 1980-luvun loppupuolella kouluhallinnon ja sosiaalishallinnon sekä sosiaali- ja terveysministeriön työryhmissä. Koulukuraattorit ry esitti vuoden 1987 lopussa kuraattoritoiminnan lakisääteistämistä koululainsäädäntöön. Lakisääteistäminen puhutti

ja herätti monenlaisia ajatuksia sekä työllisti kuraattoreita ympäri maan. Toiveena oli peruskoululakiin pääseminen, vaikka valtionapu tulisivat sosiaalitoimen kautta. Kaikkia ajateltavissa olevia tahoja lähestyttiin ympäri maata: omaa koulutoimea, rehtoreita, kansanedustajia, eduskunnan sivistysvaliokuntaa, ministereitä, puolueita, eduskuntaryhmiä yms. Sosiaalityöntekijäin Liitto tuki koko ajan Koulukuraattorit ry:tä ja esitti koulukuraattoritoiminnan säätämistä peruskoululaissa.

Lakisääteistäminen nähtiin eri tahoilla tarpeelliseksi, mutta erimielisyyttä syntyi siitä, minkä hallintokunnan alaisuudessa toiminta toteutettaisiin. Koulukuraattori- ja koulupsykologitoiminta päädyttiin lopulta lakisääteistämään 1.7.1990 voimaan tulleissa lastensuojelulaissa (139/1990) ja -asetuksessa (546/1990). Lakisääteistäminen kuitenkin mahdollisti koulukuraattori- ja koulupsykologitoiminnan hallinnollisen järjestämisen kunnassa kunkin kunnan ratkaisuna joko sosiaalilautakunnan tai koululautakunnan tai mahdollisen yhteishallinnon alaisuudessa. Kuraattorien työtehtävistä, toimenkuvasta sekä yhteistyöstä asianosaisten, kouluyhteisön ja muiden viranomaisten kanssa säädettiin lastensuojeluasetuksessa. Samassa yhteydessä koulukuraattorin kelpoisuus säädettiin sosiaalialan kelpoisuusehtoja koskevan asetuksen muutoksella sosiaalityöntekijän kelpoisuudeksi. Sosiaalihallitus ja kouluhallitus ohjeistivat kuntien sosiaali- ja koululautakuntia ohjekirjeillään noudattamaan sosiaalityöntekijän kelpoisuutta koulukuraattorien kohdalla. Toiminnan lakisääteistämällä ja koulukuraattorin kelpoisuuden säätämällä sosiaalityöntekijäksi oli suuri merkitys koulukuraattorien ammatillisen identiteetin kannalta.

Koulukuraattorityön ammatillista kehittämistä 1990-luvulla

Koulukuraattorit ry:n syksyllä 1990 ja 1991 jäsenistölle tekemien kyselyjen mukaan lakisääteinen koulukuraattoritoiminta jatkui pääosin edelleen koulutoimen alaisuudessa. Jäsenistössä aiheutti hämmennystä joidenkin virkojen siirtyminen sosiaalitoimeen, mutta myös takaisin koulutoimeen siirtymistä tapahtui. Yhdistys otti 1990-luvulla kantaa virkojen lakkauttamisaikeisiin, kelpoisuusehtoihin ja virkojen täyttöön liittyviin asioihin. Kun koulun oppilashuollon virkoihin koulukuraattorilta vaadittiin asetuksen mukaan sosiaalityöntekijän kelpoisuus, yhdistyksen säännöissä jäsenkriteeriksi päätettiin sosiaalityöntekijän kelpoisuus vuosikokouksessa 1993.

Koulukuraattori- ja koulupsykologitoiminnan kehittämisen tueksi Opetushallitus ja sosiaali- ja terveyshallitus julkaisivat kesällä 1992 ”Oppilaan monet auttajat” -oppaan, jonka laatimiseen myös Koulukuraattorit ry osallistui. Vuosittaiset yhdistyksen järjestämät koulukuraattoripäivät olivat erityisen tärkeä ammatillisen vuorovaikutuksen foorumi monille ja varsinkin sellaisille kuraattoreille, jotka työskentelivät ainoana kuraattoreina omissa kunnissaan. Vuonna 1993 Lahteen suunnitellut koulutuspäivät jouduttiin kuitenkin perumaan liian vähäisen osallistujamäärän takia. Lama oli silloin syvimmillään, eikä kunnilla ollut varaa kustantaa työntekijöidensä koulutuksia. Vuonna 1994 Koulukuraattorit ry järjesti yhdessä ns. viitosten eli kasvatus- ja perheneuvoloiden, päihdehuollon, sosiaalitoimen ja terveydenhuollon sosiaalityöntekijäyhdistysten kanssa yhteisen koulutuspäivän sosiaalityön ja terapian suhteesta. Vuonna 1995 kuraattorien koulutuspäiviä alettiin järjestää noin joka toinen vuosi yhdessä Ammatillisten oppilaitosten kuraattorit ry:n kanssa. Vuodesta 1999 koulutuspäiviä alettiin tietoisesti järjestää pääkaupunkiseudun ulkopuolella, jotta koulutuksiin olisi helpompi osallistua valtakunnallisesti.

Koulukuraattorien ammatillisen identiteetin ja ammatillistumisen kannalta erityisen merkittävää oli Koulun sosiaalityön asiantuntijaohjelman toteutus vuosina 1997–2003 neljä kertaa Tampereen yliopiston täydennyskoulutuskeskuksessa. Koulutus käynnistyi Koulukuraattorit ry:n aloitteesta ja yhdistyksen työryhmä suunnitteli koulutuksen sisällön yhteistyössä täydennyskoulutuskeskuksen kanssa. Sen tavoitteena oli sosiaalityön viitekehystä ammatillisen identiteetin, auktoriteetin ja

luovuuden vahvistaminen sekä työn tarkoituksen, sisällön ja vaikuttavuuden tutkiminen koulun toimintaympäristössä. Kaksivuotisen koulutusohjelman laajuus oli 20 opintoviikkoa ja siihen osallistui noin 80 perusopetuksen ja toisen asteen kuraattoria tai koulun sosiaalityöntekijää eri puolilta Suomea. Koulutuksen johtajana toimi aiemmin koulukuraattorina toiminut kouluttaja Aila Wallin, joka myös toimitti ensimmäisen koulutuksen lopputöistä julkaisun ”Koulukuraattori arkityössään”. Se ilmestyi 1999 Tampereen yliopiston täydennyskoulutuskeskuksen julkaisusarjassa.

Pohjoismainen yhteistyö oli Koulukuraattorit ry:lle ominaista jo alusta alkaen, sillä yhdistys järjesti jo perustamisvuotenaan 1973 ensimmäisen opintomatkan Ruotsiin. Ajatus yhteispohjoismaisesta koulukuraattorikonferenssista virisi vuonna 1983 Helsingissä pidettyjen koulutuspäivien yhteydessä. Ensimmäinen pohjoismainen koulukuraattorikonferenssi pidettiin Norjassa 1987 ja seuraava 1989 Suomessa Karjaalla. 1990-luvulla konferenssit pidettiin Ruotsissa 1991, Tanskassa 1993 ja Norjassa 1995. Kuudes pohjoismainen koulukuraattorikonferenssi järjestettiin Vantaalla 1997. Tämän jälkeen pohjoismaisia konferensseja ei ole järjestetty. Osaltaan tähän on vaikuttanut kansainvälisten koulun sosiaalityön konferenssien alkaminen 1999, joista ensimmäinen pidettiin Chicagossa Yhdysvalloissa. Suomalaiset koulukuraattorit ovat osallistuneet aktiivisesti koulun sosiaalityön kansainvälisiin konferensseihin myös Ruotsissa 2003, Etelä-Koreassa 2006, Uudessa-Seelannissa 2009 ja Ghanassa Afrikassa 2012.

Oppilaiden oikeuksiin ja koulukuraattorin kelpoisuuteen vaikuttamista 2000-luvulla

Lastensuojelulaissa ja -asetuksessa 1990 säädettiin koulukuraattorin viroista ja tehtävistä, mutta laki ei kuitenkaan turvannut oppilaiden oikeutta koulukuraattoripalveluihin. Koulukuraattorit ry:n yritys saada koulukuraattoripalvelut oppilaiden oikeudeksi 1.1.1999 voimaan tulleessa uudessa perusopetuslaissa (628/1998) ei johtanut toivottuun tulokseen. Koulukuraattorit ja koulupsykologit olivat tyytymättömiä palvelujensa osalta uuteen perusopetuslakiin, jonka 34 §:n mukaan kouluterveydenhuollosta sekä oppilaiden sosiaalisen ja psyykkisten vaikeuksien poistamiseksi tarvittavista palveluista säädettiin erikseen. Tyytymättömyys johti siihen, että Koulukuraattorit ry lähti ajamaan yhdessä Sosiaalityöntekijäin Liiton ja Suomen Psykologiliiton kanssa talvella 2000 perusopetuslakiin sitovaa määräystä oppilaiden oikeudesta koulun sosiaalityöntekijän eli koulukuraattorin ja koulupsykologin palveluihin. Vastaavaa oikeutta esitettiin myös lukion ja ammatillisten oppilaitosten opiskelijoille. Tavoitteena oli myös saada koulukuraattori- ja koulupsykologipalvelujen järjestäminen velvoittavammaksi lastensuojelulaissa, jonka 7 §:n 2 momentin sanamuotoa esitettiin muutettavan siten, että *kunnalla tulee olla* koulupsykologin ja koulukuraattorin virkoja, jolloin kunnat velvoitettaisiin perustamaan kyseisiä virkoja. Opetusministeri Maija Raskin ja peruspalveluministeri Eva Biaudet'n tapaamisissa oli mukana myös silloisen Stakesin edustus. Esitysten vauhdittamiseksi Koulukuraattorit ry ja Sosiaalityöntekijäin Liitto kävivät tapaamassa loppukesästä 2000 myös Opetushallituksen pääjohtaja Jukka Sarjalaa.

Tavoite peruskoulun oppilaan oikeudesta koulukuraattorin ja -psykologin sekä kouluterveydenhoitajan ja -lääkärin palveluihin toteutui 1.8.2003 voimaan tulleessa laissa perusopetuslain muuttamisesta (477/2003, 31 a §), jossa oppilashuolto määriteltiin ensimmäisen kerran lainsäädännössä. Tältä osin lainsäädäntömme oli ainutlaatuista maailmassa. Myös lukiolakiin (478/2003) ja ammatillisesta koulutuksesta annettuun lakiin (479/2003) lisättiin säännökset, joissa opiskelijahuollon tavoitteet määriteltiin vastaavasti kuin oppilashuollon tavoitteet perusopetuksessa. Lukiokoulutuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa opiskelijan oikeudesta opiskelijahuoltoon ei kuitenkaan säädetty vastaavasti kuin perusopetuslaissa. Lakien mukaan opiskelijoita oli tiedotettava heidän käytettävissään olevista terveydenhuollon ja sosiaalihuollon palveluista ja ohjattava hakeutumaan näihin palveluihin.

Lastensuojelulain muutosta koskeva tavoite toteutui vasta vuonna 2008 uudessa lastensuojelulaissa (417/2007, 9 §). Kunnille tuli vihdoin velvoite järjestää koulukuraattori- ja koulupsykologipalveluja, jotka antavat esi-, perus- ja lisäopetuksen sekä valmistavan opetuksen oppilaille riittävän tuen ja ohjauksen koulunkäyntiin ja oppilaiden kehitykseen liittyvien sosiaalisten ja psyykkisten vaikeuksien ehkäisemiseksi ja poistamiseksi. Edellisen lastensuojelulain mukainen yli 17 vuotta kestänyt harkinnanvaraisuus palvelujen järjestämisessä päättyi. Lastensuojelulain 9 §:ssä ei kuitenkaan säädetty lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen koulupsykologi- ja koulukuraattoripalvelujen järjestämisvelvoitetta. Koulukuraattorit ry julkaisi 25.2.2008 suosituksen koulun sosiaalityön henkilöstömitoitukseksi: 500 oppilasta/koulukuraattori ja/tai enintään kolme koulua, jotta perusopetuslain, lastensuojelulain ja perusopetuksen opetussuunnitelman (2004) perusteiden tavoitteet ja velvoitteet toteutuisivat. Mitoituksessa tulisi huomioida myös maahanmuuttajaoppilaiden, erityisoppilaiden ja erityiskoulujen määrä. Kohtuulliseksi vuosittaiseksi asiakasmääräksi suositeltiin 70 asiakasta/koulukuraattori.

Merkittävä takaisku koulukuraattoritoiminnalle oli koulukuraattorin kelpoisuuden jättäminen pois sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksia koskevasta laista (272/2005) erimielisten näkemysten vuoksi. Lastensuojelulain alaisena toimintana koulukuraattorityö kuitenkin perustui sosiaalihuollon lainsäädäntöön, ja koulukuraattorin nimikekin oli vakiintunut koulun sosiaalityöntekijäksi. Koulukuraattorin kelpoisuuden jäädessä pois sosiaalihuollon kelpoisuuslaista

sosiaali- ja terveysministeriö (STM 2007:18) määritteli koulukuraattorin kuuluvan kelpoisuuslain 11 §:n mukaiseksi sosiaalihuollon muihin ammatillisiin tehtäviin kuuluvaksi henkilöksi. Kelpoisuusvaatimuksena näihin tehtäviin oli soveltuva ammattitutkinto tai muu soveltuva koulutus, jonka arviointi jäi viime kädessä työnantajan harkittavaksi. Käytännössä kelpoisuuslain 11 §:n nähtiin antavan työnantajalle mahdollisuuden valita koulukuraattorin tehtävään minkä tahansa koulutuksen omaavan henkilön. Tämä tarkoitti koulukuraattorien koulutuksen kirjavuuden lisääntymistä sekä lasten ja nuorten joutumista eriarvoiseen asemaan koulukuraattorien antaman palvelun sisällön ja laadun osalta.

Koulukuraattorin kelpoisuuden poisjääminen sosiaalihuollon kelpoisuuslaista hämmensi tietysti kovasti koulukuraattoreita. Lainsäädännöllisesti epäselvässä tilanteessa Koulukuraattorit ry:n hallitus näki koulukuraattorien eli koulun sosiaalityöntekijöiden tehtävien vaativuuden arvioinnilla olevan entistä tärkeämpi merkitys. Niinpä hallitus laati koulukuraattorien tehtäväkuvauksen, joka julkaistiin 2005 yhdistyksen nettisivuilla (www.talentia.fi/koulukuraattorit) ja Curator-lehdessä 2006. Tehtävä edellytti sosiaalityöntekijän koulutusta ja sen asema organisaatiossa oli vaativat asiantuntijatehtävät. Tehtäväkuvaukseen sisältyi keskeiset tehtäväalueet, osaaminen, työn vaikutukset ja vastuu, tehtävän edellyttämät yhteistyötaidot sekä työolosuhteet. Sekä yhdistyksen että Sosiaalialan korkeakoulutettujen ammattijärjestö Talentian (entinen Sosiaalityöntekijäin Liitto) näkemyksen mukaan koulukuraattorityöstä oli erittäin tärkeää puhua koulun sosiaalityönä. Vaikka se oli koulukuraattoreille itselleen selvää, sitä se ei suinkaan välttämättä ollut edes lähimmille yhteistyökumppaneille. Muun muassa moni opettaja oli yllättävän tietämätön kuraattorien koulutuksesta.

Koulukuraattorin kelpoisuusasia siirtyi sosiaali- ja terveysministeriön asettaman Oppilashuoltoon liittyvän lainsäädännön uudistamistyöryhmän (2005–2006) käsiteltäväksi. Sen esitys koulukuraattorin kelpoisuudeksi, sosiaalityöntekijä tai ylempi sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkinto sisältäen vähintään 60 opintopisteen laajuiset lapsi-, nuoriso- ja perhetyön opinnot, ei ollut yksimielinen. Työryhmän 12 jäsenestä neljä eriävän mielipiteen jättänyttä kannatti koulukuraattorin kelpoisuudeksi sosiaalityöntekijää ja yksi eriävän mielipiteen jättänyt kannatti soveltuva korkeakoulututkintoa. Esitystä perusteltiin mm. sosiaalityöntekijäpulalla (STM 2006:33.) Lausunnonantajien selvä enemmistö ja myös Koulukuraattorit ry kannatti sosiaalityöntekijän kelpoisuutta (STM 2006:67).

Kun koulukuraattorien kelpoisuusasia ei näyttänyt etenevän lausuntokierroksen jälkeen valtionhallinnossa, Koulukuraattorit ry pyrki omalta osaltaan vauhdittamaan asian ratkaisua eri yhteyksissä. Kelpoisuuden määrittelemättömyys oli kohtuuton tilanne kuraattorien kannalta, koska jotkut kunnat käyttivät lainsäädännöllisesti epäselvää tilannetta selvästi hyväksi valitsemalla koulukuraattoreita erilaisilla koulutuksilla, joihin ei sisältynyt minkäänlaisia sosiaalityön tai sosiaalialan opintoja. Kelpoisuusasia oli esillä mm. toukokuussa 2007 alkaneessa Talentian julkisuuskampanjassa ”Suomi ansaitsee toimivan sosiaalialan ja sosiaaliala ansaitsee asialliset työehdot”, jota koskeva adressi oli nettisivuilla www.sosiaalitapaus.fi. Koulukuraattorin työtä esiteltiin otsikolla ”Koulukuraattori pelasti viiden nuoren tulevaisuuden päivässä!” Koulukuraattorien kelpoisuutta sosiaalityöntekijän kelpoisuudeksi vaadittiin viimeinkin ratkaistavaksi. Myös kuraattorien resurssit piti saada riittäviksi niin, että kuraattoreilla olisi oikeasti mahdollisuus tehdä työtä siten kuin lastensuojelulaki ja perusopetuslaki velvoittivat.

Koulukuraattorit ry:n edustajat tapasivat peruspalveluministeri Paula Risikon valtiosihteeri Ilkka Oksalan 27.9.2007 ja esittivät koulukuraattorien kelpoisuusasian pikaista ratkaisemista, kuten eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta oli edellyttänyt mietinnössään (StVM 4/2005) jo yli kaksi

vuotta aiemmin. Yhdistys esitti koulukuraattorin kelpoisuuden lisäämistä sosiaalityöntekijän kelpoisuutena lakiin sosiaalihuollon henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista (272/2005). Uuden lastensuojelulain nähtiin asettavan monenlaisia ehkäisevän lastensuojelutyön haasteita koulukuraattoreille ja koulun oppilashuollolle. Psykologian ja terveydenhuollon asiantuntijuuden lisäksi oppilashuoltoryhmissä tulisi olla edustettuna myös sosiaalityön asiantuntijuus, joka tulisi turvata myös lainsäädännöllisesti. Koulukuraattorien ja -psykologien henkilöstömitoitus tulisi myös määritellä samoin kuin se oli jo tehty kouluterveydenhuollon henkilöstön kohdalla 2002 ja vahvistettu 2004.

Oppilashuoltoon liittyvän lainsäädännön uudistamistyöryhmän työtä jatkanut vuoden 2009 oppilas- ja opiskelijahuoltotyöryhmä (STM 2009:34) kannatti edelleen kuraattorin kelpoisuudeksi sosiaalityöntekijää tai ylempää sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkintoa vähintään 60 opintopisteen laajuisilla lapsi-, nuoriso- ja perhetyön opinnoilla, vaikka lausunnonantajien selvä enemmistö oli vuonna 2006 kannattanut sosiaalityöntekijän kelpoisuutta (STM 2006:67). Kelpoisuuden laajentamista perusteltiin edelleen sosiaalityöntekijäpulalla. Tämäkään työryhmä ei ollut yksimielinen. Vuonna 2006 kaksi eriävän mielipiteen antanutta taho kannatti edelleen kelpoisuudeksi sosiaalityöntekijää ja yksi taho edelleen soveltuvaa korkeakoulututkintoa. Oppilashuollon osalta työryhmä esitti voimassa olevan lainsäädännön selkeyttämiseksi yhden ja yhtenäisen oppilas- ja opiskelijahuoltolain säätämistä. Lainvalmistelu toteutettaisiin virkamiestyönä opetusministeriössä yhteistyössä sosiaali- ja terveysministeriön kanssa.

Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki ja kuraattorin kelpoisuuden määrittelyä 2010- ja 2020-luvulla

Koulukuraattorit ry oli aktiivisesti mukana oppilas- ja opiskelijahuoltolain (1287/2013) valmisteluprosessissa. Yhdistys antoi lausuntoja hallituksen esitysluonnoksesta opiskeluhuoltolaiksi 2010, hallituksen esitysluonnoksesta oppilas- ja opiskelijahuoltolaiksi 2012 sekä hallituksen esityksestä oppilas- ja opiskelijahuoltolaiksi (HE 67/2013 vp). Yhdistys osallistui myös hallituksen esitystä koskeviin kuulemistilaisuuksiin eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnassa ja sivistysvaliokunnassa syksyllä 2013 ja antoi myös niissä kirjallisen asiantuntijalausuntansa. Koulukuraattorit ry kannatti kuraattori- ja psykologipalvelujen lakisääteistämistä koskemaan myös toisen asteen opiskelijoita, opiskeluhuollon suunnitelmallisuuden ja yhteisöllisen opiskeluhuollon korostamista, koulukuraattoritoiminnan järjestämistä opetustoimessa sekä kuraattori- ja psykologityön perustan säilymistä lastensuojelulaissa ehkäisevänä lastensuojelutyönä. Opiskeluhuollon toimivuuden kannalta oli myös tärkeää säätää opiskeluhuollon ohjauksesta, seurannasta, arvioinnista ja valvonnasta.

Koulukuraattorin kelpoisuudeksi esitysluonnoksissa esitettiin erilaisia vaihtoehtoja ja osin ristiriitaisia nimikkeitä. Koulukuraattorit ry kannatti kelpoisuudeksi sosiaalityöntekijän kelpoisuutta. Oppilas- ja opiskelijahuoltolaissa nimikkeiksi tuli opiskeluhuollon kuraattori ja vastaava kuraattori, joiden valintaa hallituksen esityksessä ei perusteltu. Kuraattorin kelpoisuusvaatimukseksi tuli vähintään sosiaalihuollon ammatillisista kelpoisuusvaatimuksista annetun lain (272/2005) 6 §:n sosiaaliohjaajan mukainen kelpoisuus ja vastaavan kuraattorin kelpoisuudeksi lain 3 §:n sosiaalityöntekijän mukainen kelpoisuus. Vastaavan kuraattorin palveluja tuli olla jokaisen oppilaitoksen käytettävissä. Kuraattorin ja vastaavan kuraattorin tehtävien eroa ei hallituksen esityksessä tehty. Sosiaali- ja terveysvaliokunta ja sivistysvaliokunta korostivat kuraattorin tehtävässä tarvittavaa sosiaalialan asiantuntemusta sekä sosiaalityöntekijöiden ja sosionomien riittävää kouluttamista uusien kelpoisuusehtojen mukaisesti. Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013) tuli voimaan 1.8.2014. Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta oli esittänyt vuonna 2005 koulukuraattorin kelpoisuuden pikaista ratkaisemista, mutta ratkaisun saaminen kesti peräti kahdeksan ja puoli vuotta ja lain voimaantulo yhdeksän vuotta. Lain säätämisen jälkeen kävi ilmi, että koulukuraattorin kelpoisuus laajennettiin tietoisesti sosionomi

AMK-tutkintoon sosiaalityöntekijäpulan vuoksi. Koulukuraattorit ry:n jäsenkriteerit päivitettiin syyskokouksessa 2015 vastaamaan uusia kuraattorin ja vastaavan kuraattorin kelpoisuuksia.

Koulukurattorit ry:n koulutuspäivät korvattiin syksyllä 2015 yhden päivän alueellisilla koulutuksilla eri puolilla Suomea, koska yhdistyksen hallituksessa nähtiin tarvetta tarjota koulutusta uuden oppilas- ja opiskelijahuoltolain lisäksi muistakin samoihin aikoihin voimaan tulleista tai tulevista kuraattorityötä koskevista laeista. Koulutuspäivän aiheeksi tuli ”Kuraattorin rooli uusien lakien pyörteissä”, koska muun muassa oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013) oli koettu monelta osin sekavaksi ja tarvetta kuraattorien yhteiseen keskusteluun sen osalta kentällä oli selvästi. Hämmennystä ja epä tietoisuutta kuraattorin roolin osalta aiheutti myös 1.4.2015 voimaan tullut uusi sosiaalihuoltolaki (1301/2014). Kuraattoreita mietityttivät myös 1.4.2015 voimaan tulleet lastensuojelulain uudistukset (1302/2014). Tärkeitä lakiuudistuksia kuraattorien kohdalla olivat myös 1.4.2015 voimaan tullut laki sosiaalihuollon asiakasasiakirjoista (254/2015) ja 1.3.2016 voimaan tuleva sosiaalihuollon ammattihenkilölaki (817/2015). Alustava kysely muutaman paikkakunnan kuraattoriyhdyshenkilölle osoitti, että juuri tällaista uusiin lakeihin liittyvää koulutusta kuraattorit kaipasivat.

Koulutus toteutettiin yhdessä alueellisten kuraattoriyhdyshenkilöiden kanssa Lahdessa, Tampereella, Kuopiossa, Naantalissa, Jyväskylässä ja Oulussa. Yllättäen se sai valtaisan suosion, koska kuuteen koulutukseen osallistui 425 perus- ja toisen asteen kuraattoria eri puolilta Suomea, Helsingistä Utsjoelle. Koulutuspäivä toteutettiin edulliseen hintaan ja ryhmälennuskin oli käytössä. Noiden kuuden kaupungin lisäksi Porin kuraattorien kanssa sovittiin puolen päivän koulutuksesta, johon osallistui heidän toiveestaan myös lastensuojelun sosiaalityöntekijöitä. Koulutuskierros tavoitti kaikkiaan lähes 450 perus- ja toisen asteen kuraattoria sekä muutaman lastensuojelun sosiaalityöntekijän. Kouluttajana toimi puheenjohtaja Hanna Gråsten-Salonen. Varapuheenjohtaja Mervi Mehtiö piti asiakasasiakirjalakiosuuden Lahdessa ja pirkkalainen koulukuraattori Ari Suhonen Tampereen koulutuksessa.

Koulutuspäivän teemat synnyttivät hyvin vilkasta keskustelua, mutta myös ihmetystä ja hämmästelyä lakien erilaisista tulkinnoista kunnissa. Valtakunnallisesti hankalimmaksi asiaksi osoittautui se, miten kunnissa määritellään vastaavan kuraattorin ja kuraattorin keskinäinen työnjako. Kuraattorit olivat ymmärrettävästi turhautuneita, kun minkäänlaista ohjeistusta asiaan ei ollut valtionhallinnon taholta tullut. Kaikkein hankalimmassa tilanteessa näyttivät olevan ne vastaavat kuraattorit, jotka oli niin sanotusti määrätty vastaavan kuraattorin tehtävään esimerkiksi lastensuojelusta, mutta heille ei ollut annettu mitään ohjetta tehtävistä. Kuraattoreita keskustelutti paljon myös kuraattorin rooli uuden sosiaalihuoltolain ja osaltaan myös lastensuojelulain tehtävissä. Sosiaalihuoltolain 14 § määritteli kuraattoripalvelun sosiaalipalveluksi. Kuraattorit olivat yleisesti sitä mieltä, että esimerkiksi sosiaalihuoltolain mukainen palvelutarpeen selvitys ei kuulunut kuraattorin tehtäviin, mutta pyyntöjä tuohon tehtävään oli alkanut kuraattoreille tulla. Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki ei kuitenkaan määritellyt tuota tehtävää kuraattorin tehtäväksi.

Sosiaalihuollon kelpoisuuslaista 2005 poisjätetty koulukuraattorin kelpoisuus palautettiin siis lainsäädäntöön vastaavan kuraattorin ja kuraattorin kelpoisuutena oppilas- ja opiskelijahuoltolaissa 2013. Ne vastasivat 1.3.2016 voimaan tulevan sosiaalihuollon ammattihenkilölain (817/2015) mukaisia sosiaalityöntekijän (7 §) ja sosionomin (8 § 1 mom.) kelpoisuuksia. Yllättäen kuraattorin kelpoisuutta lähdettiin kuitenkin muuttamaan joulukuussa 2015 ilmestyneessä Uudessa oppilas- ja opiskelijahuoltolainsäädännön soveltamisohjeessa (Kuntainfo 13a/2015) siten, että sosionomin lisäksi kelpoisuuden voi saada jollain muullakin soveltuvalla tutkinnolla. Kelpoisuuden laajentamista ei soveltamisohjeessa perusteltu. Seuraava kuraattorin kelpoisuuden muutos tehtiin jo vuonna 2016 pääministeri Juha Sipilän hallitusohjelman (2015-2019) norminpurkutarpeiden perusteella, vaikka

kuraattorin kelpoisuus oli ollut voimassa vasta kaksi vuotta elokuusta 2014 ja sitäkin oli jo muutettu vuoden 2015 lopulla. Kelpoisuuden määrittelystä muodostui 2016 ristiriitainen ja monimutkainen prosessi, jonka lopputulemana eduskunta päätti kuraattorin kelpoisuuteen (1501/2016) 1.1.2017 alkaen kaksi asiavirhettä: sosiaalityön aineopinnot oli muutettu sosiaalialan aineopinnoiksi, joista yliopistoilla ei ollut koulutusvastuuta eikä kuraattoria vastaavaa sosiaalialan tehtävää ollut olemassa.

Vuonna 2016 päätettyjä asiavirheitä lähdettiin oikomaan vuonna 2021 toteutetussa kuraattorin kelpoisuuden muutoksessa. Kuraattorin kelpoisuuden määrittely osoittautui kiistanalaiseksi asiaksi opetus- ja kulttuuriministeriön ja sosiaali- ja terveysministeriön välillä. Opetus- ja kulttuuriministeriö esitti kelpoisuutta, joka mahdollisesti valita kuraattorin tehtävään myös ei-laillistetun henkilön. Sosiaali- ja terveysministeriö esitti kelpoisuudeksi sosiaalihuollon ammattihenkilölain mukaista sosiaalityöntekijän tai sosionomin kelpoisuutta, varsinkin kun kuraattoripalvelut oli päätetty siirtää kunnista hyvinvointialueiden vastuulle 1.1.2023 alkaen. Koulukuraattorit ry kannatti sosiaalityöntekijän ja sosionomin kelpoisuutta kuraattorin tehtävään. Yhdistys korosti, että oppilailta ja opiskelijoilta tuli olla yhtäläinen perusoikeus saada opiskeluhoollon kuraattorilta sosiaalihuollon laillistetun ammattihenkilön antamaa palvelua samalla tavalla kuin he saivat opiskeluhoollon psykologilta, terveydenhoitajalta ja lääkäriltä terveydenhuollon laillistetun ammattihenkilön antamaa palvelua sekä vastaavalta kuraattorilta sosiaalihuollon laillistetun ammattihenkilön antamaa palvelua. Vaikka lausuntokierroksen enemmistö kannatti sosiaalityöntekijän ja sosionomin kelpoisuutta, kuraattorin kelpoisuudeksi säädettiin 1.1.2022 alkaen sosiaalityöntekijä ja sosionomi, mutta lisäksi kuraattorina voi toimia myös jonkin muun koulutuksen omaava henkilö, joka ei kuitenkaan ole sosiaalihuollon laillistettu ammattihenkilö (1146/2021). Erikoista kuraattorin kelpoisuuden määrittelyprosessissa on ollut se, että sosiaalihuollon ammattihenkilölaki on sivuutettu sekä 2016 että 2021. Kuraattorin kelpoisuusvaatimukset asettavat lapset ja nuoret eriarvoiseen asemaan yhdenvertaisten palvelujen saamisessa, kun osa heistä on sosiaalihuollon laillistettujen kuraattorien ja osa ei-laillistettujen kuraattorien palvelujen piirissä. Kaikkien lasten ja nuorten kohdalla pitäisi toteutua perusoikeus saada sosiaalihuollon laillistetun kuraattorin (sosiaalityöntekijä tai sosionomi) ja laillistetun vastaavan kuraattorin (sosiaalityöntekijä) palveluja oikeusturvan, asiakasturvallisuuden, palvelujen laadun ja yhdenvertaisuuden vuoksi.

Hanna Gråsten-Salonen

Koulukuraattorit ry:n kunniapuheenjohtaja, YTL, FM

Lähteitä

Gråsten-Salonen, Hanna (2023) Koulukuraattorin kelpoisuuden määrittelyä hallinnollisissa asiakirjoissa ja lainsäädännössä 1960-luvulta oppilas- ja opiskelijahuoltolain muutokseen vuonna 2021. Tampereen yliopisto. Yhteiskuntatieteiden tiedekunta. Ammatillinen lisensiaatintutkimus. Sosiaalityö. Lapsi- ja nuorisososiaalityön erikoisala. <https://urn.fi/URN:NBN:fi:tuni-202305266188>

HE 67/2013 vp. Hallituksen esitys Eduskunnalle oppilas- ja opiskelijahuoltolaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi.

KM 1973:151. Oppilashuoltokomitean mietintö. Helsinki.

Kuntainfo 13a/2015. Uusi soveltamisohje oppilas- ja opiskelijahuoltolainsäädännön toteuttamisen tueksi 18.12.2015. Sosiaali- ja terveysministeriö. Helsinki.

Oppilaan monet auttajat (1992) Psykososiaalisen oppilashuollon yhteisvastuu ja kehittäminen. Oppaita; 13. Opetushallitus. Sosiaali- ja terveyshallitus. Helsinki: Sosiaali- ja terveyshallitus.STM

2006:33. Oppilashuoltoon liittyvän lainsäädännön uudistamistyöryhmän muistio. Sosiaali- ja terveysministeriö. Helsinki.

STM 2006:67. Oppilashuoltoon liittyvän lainsäädännön uudistamistyöryhmän muistio. Lausuntoyhteenveto työryhmän muistiosta. Sosiaali- ja terveysministeriö. Helsinki.

STM 2007:18. Sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimukset valtio-, kunta- ja yksityissektorilla. Sosiaali- ja terveysministeriö. Helsinki.

STM 2009:34. Oppilas- ja opiskelijahuoltotyöryhmän toimenpide-ehdotukset. Sosiaali- ja terveysministeriö. Helsinki.

StVM 4/2005. Sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö Hallituksen esityksestä Eduskunnalle laiksi sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista, HE 226/2004 vp.

Wallin, Aila (toim.) (1999) Koulukuraattori arkityössään – Koulun sosiaalityön asiantuntijaohjelman lopputyöjulkaisu. Tampereen yliopiston täydennyskoulutuskeskuksen julkaisusarja A 2/99. Tampere.

Toiminta ja taloussuunnitelma 2024

Toimintavuonna 2024 Koulukuraattorit ry:n tärkeänä painopistealueena on osallistua ja vaikuttaa kuraattoriyön asemaan opiskeluhuollon valtakunnallisessa kehittämisessä. Yhdistys seuraa palkkaharmonisaation sekä tehtävänkuvien ja -rakenteiden kehittymistä hyvinvointialueilla. Tärkeänä painopistealueena on myös toisen asteen koulutusta koskevan oppivelvollisuuden laajentamisen vaikutusten huomioiminen. Yhdistys jatkaa jäsenten kelpoisuuteen ja henkilöstömitoitukseen liittyvien asioiden seuraamista. Jäsenistöä aktivoidaan osallistumaan paikallisiin palkkaneuvotteluihin sekä huolehtimaan sote-sopimuksessa sovittujen etujen toteutumisesta. Pohjoismaista ja kansainvälistä yhteistyötä ylläpidetään tarpeen mukaan. Jäsenistölle järjestetään vuoden aikana myöhemmin suunniteltavia koulutuksia ja hyvinvointia tukevaa toimintaa.

TAVOITE	TOIMINTA
<p>Jäsenistö ja edunvalvonta Yhdistys kehittää jäsenistön ammattiyhdistystietoutta sekä edunvalvontaa.</p>	<p>Hallitus aktivoi jäsenistöä osallistumaan paikallisiin palkkaneuvotteluihin. Hallituksen jäsenet tutustuvat mahdollisuuksien mukaan jäsenistöön erilaisten vierailujen ja tapahtumien yhteydessä.</p> <p>Hallituksen järjestäytymiskokous</p>
<p>Viestintä Yhdistys viestii opiskeluhuollon kuraattoriyön ajankohtaisista tapahtumista ja ilmiöistä tapaamisissa, sähköisellä jäsenkirjeellä, yhdistyksen kotisivuilla ja sosiaalisessa mediassa.</p>	<p>Hallitus aktivoi jäsenistöä osallistumaan tapaamisten, kotisivujen, jäsenistön sähköpostiosoitteiden ja yhdistyksen oman sähköpostiosoitteen avulla. Sähköinen jäsenkirje ilmestyy vähintään 4 kertaa vuodessa. Jäsenistöä aktivoidaan kirjoittamaan työstään jäsenkirjeisiin.</p>
<p>Koulutus Yhdistys järjestää jäsenistölle koulutusta.</p>	<p>Yhdistys järjestää netin kautta toteuttavan koulutuksen.</p>
<p>Yhteistyö Yhdistys jatkaa yhteistyötään Talentian ja sen jäsenyhdistysten kanssa. Muita yhteistyötahoja ovat Opetushallitus, Opetus- ja kulttuuriministeriö, Sosiaali- ja terveysministeriö, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos, aluehallintoviran-omaiset, Psykologiliitto, Opetusalan ammattijärjestö,</p>	<p>Hallitus jatkaa yhteistyötään Talentian ja sen jäsenyhdistysten kanssa ajankohtaisissa asioissa. Hallitus antaa lausuntoja ajankohtaisissa asioissa. Yhteistyötä Psykologiliiton, Opetusalan ammattijärjestön ja Terveidenhoitajaliiton kanssa jatketaan. Opinto-ohjaajat ry:hyn, Erityis- kasvatuksen Liittoon, Opetushallitukseen, Opetus- ja</p>

<p>Terveystieteiden tutkimuskeskus, Opinto-ohjaajat ry, Erityiskasvatuksen Liitto, Vanhempainliitto, Kuntaliitto, Lastensuojelun Keskusliitto ja Lapsiasiavaltuutettu.</p> <p>Kansainvälisyys Yhdistys jatkaa pohjoismaista ja kansainvälistä yhteistyötä ja osallistuu kummilapsi -toimintaan.</p>	<p>kulttuuriministeriöön, Sosiaali- ja terveysministeriöön, Terveiden ja hyvinvoinnin laitokseen, aluehallintoviranomaisiin, Suomen Vanhempainliittoon, Kuntaliittoon, Lastensuojelun Keskusliittoon ja Lapsiasiavaltuutettuun pidetään tarvittaessa yhteyttä ajankohtaisissa asioissa.</p> <p>Hallitus on yhteydessä pohjoismaisiin ja kansainvälisiin sisaryhdistyksiin tarpeen mukaan. Yhdistys tukee stipendillä intialaista kummilapsitoimintaa Pelastakaa Lapset ry:n kautta.</p>
--	---

Hallitus 2024

Puheenjohtaja

Jaana Kähkönen
Espoo

Varapuheenjohtaja

Satu Jokelainen
Rovaniemi

Hallituksen varsinaiset jäsenet

Eija Tommo
Lahti

Ida Kilpeläinen
Tampere

Heli Lehtonen
Jyväskylä

Maria Lahti
Helsinki

Frida Forsblom-Prittinen
Vantaa

Tiia Maikkula-Moilanen
Oulu

Hallituksen varajäsenet

Heli Virtanen
Lahti

Mikael Lintula
Vantaa

Heli Kangaspunta
Jyväskylä

Tuula Komulainen
Turku

Nina Böhls-Nybonn
Loviisa

Kaisa Pintamo-Kenttälä
Oulu

Talentian ansiomerkit

Hopeinen ansiomerkki voidaan myöntää henkilölle, joka on toiminut järjestön tai jäsenyhdistyksen elimissä puheenjohtajana tai jäsenenä esimerkiksi yli viisi vuotta. Lisäksi henkilö on vaikuttanut myönteisesti jäsenyhdistyksen toimintaan. Hopeinen ansiomerkki on huomionosoitus sitoutuneesta ja vastuullisesta työskentelystä ja vaikuttamisesta.

Vuonna 2023 hopeinen ansiomerkki on myönnetty seuraaville henkilöille:

Tuula Komulainen
Heli Kangaspunta
Nina Böhls-Nybonn
Jaana Kähkönen

Hopeinen ansiomerkki kultaisin lehvin on tunnustus pitkästä sitoutumisesta ja työskentelystä järjestön tavoitteiden edistämiseksi. Ansiomerkki myönnetään järjestötason toiminnan ansioista henkilölle, joka on toiminut liittovaltuustossa, hallituksessa, järjestön alaisissa työryhmissä tai toimikunnissa. Lisäksi merkin myöntäminen edellyttää yhdistystason toiminnan lisäksi myös valtakunnallista toimintaa.

Vuonna 2023 hopeinen ansiomerkki kultaisin lehvin on myönnetty Satu Jokelaiselle.

